

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 23-24 травня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 1:403:316.6 (08)

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 23-24 травня 2024 р.) 181 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безперервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів VII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; аналізують Голодомор-Геноцид-Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; показують трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; розкривають сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; розглядають філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства та філософію синергетики. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27 червня 2024 р.)

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Кіссе Антон Іванович – народний депутат України, доктор політичних наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

ПОНЯТТЯ ТА ПРИЧИНИ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Саме поняття «конфлікт» дуже широке, і багато вчених мають різні твердження з приводу розкриття проблеми конфліктів. Одна група вчених вважає, що конфлікт повинен включати особливу змінну – розбіжності. Відповідно до думки інших, конфлікт існує в тому випадку, коли в наявності переборні розбіжності або протиріччя інтересів. З нашої точки зору, **конфлікт** – це різке загострення протиріч і зіткнення двох або більше учасників в процесі вирішення проблеми, що має ділову або особистісну значимість для кожної зі сторін. **Структурою конфлікту** є сукупність стійких зв'язків конфлікту, що забезпечують його цілісність, тотожність самому собі, відміну від інших явищ, без яких він не може існувати як динамічно взаємопов'язана цілісна система та процес.

Один з основоположників соціології конфлікту Льюїс Козер у своїй роботі «Функції соціального конфлікту» (1956 р.) відстоював ідею про позитивну роль конфліктного стану у житті суспільства [1]. Взагалі, найбільш повний огляд різноманітного трактування терміну конфлікт здійснений Клінтоном Ф. Фінком [2].

Виникнення і розвиток конфліктів обумовлені дією декількох груп причин: об'єктивних, організаційно-управлінських, соціально-психологічних і особистісних. Перші дві групи факторів носять в основному об'єктивний характер, третя і четверта – головним чином суб'єктивний. До об'єктивних причин конфліктів відносять ті фактори соціальної взаємодії людей, які від них не залежать і привели до зіткнення інтересів, думок, установок і т.п. Об'єктивні причини призводять до створення передконфліктної обстановки – об'єктивного компонента передконфліктної ситуації. Суб'єктивні причини конфліктів пов'язані з тими особистісними особливостями опонентів, які призводять до вибору саме конфліктного, а не будь-якого іншого способу вирішення створилося об'єктивного протиріччя. У будь-якій ситуації є можливість вибору конфліктного або одного з неконфліктних способів її вирішення. Причини, в

силу дії яких людина вибирає конфлікт як спосіб реагування, мають суб'єктивний характер.

При розгляді особливості взаємозв'язків між об'єктивними і суб'єктивними причинами конфліктів слід сказати, що всі конфлікти в тій чи іншій мірі обумовлені як суб'єктивними, так об'єктивними причинами. Тому практично у будь-якого конфлікту існує комплекс об'єктивно-суб'єктивних причин.

Соціально-психологічні причини конфліктів викликані безпосередньою міжособистісною або внутрішньогруповою або міжгруповою взаємодією людей.

Розглянемо деякі з них.

1. Можливі значні втрати і спотворення інформації в процесі комунікації. Це викликано тим, що людина не може в спілкуванні передати без істотних спотворень всю інформацію, що стосується проблеми, обговорюваної з партнером. Партнер в свою чергу оцінює її і робить свої висновки.

2. Незбалансована рольова взаємодія людей. У ситуації міжособистісного спілкування партнери можуть грати не ті ролі, яких очікує від них протилежна сторона.

3. Нерозуміння людьми того, що при обговоренні проблеми розбіжність позицій може бути викликано не принциповою розбіжністю в поглядах, а підходом до проблеми з різних сторін.

4. Відмінності в способах оцінки результатів діяльності та особистості один одного. Ними можуть бути порівняння з можливим ідеальним станом справ, з вимогами до даної діяльності нормативних документів, зі ступенем досягнення мети діяльності; з результатами, досягнутими іншими людьми; зі станом справ на початку діяльності. Таким чином, діяльність може бути оцінена по-різному, і навіть протилежно.

5. Психологічна несумісність. Мається на увазі: невдале поєднання темпераментів і характерів взаємодіючих людей; протиріччя в життєвих цінностях і ідеалах, мотивах, цілях діяльності; розбіжність переконань, світоглядів, ідеологічних установок і т. п.; відмінності в освіті, соціальної приналежності і т. п.

6. Напружені міжособистісні стосунки. Конфлікти в організаціях частіше виникають між працівниками, відносини яких характеризуються напруженістю, негативними установками по відношенню один до одного і т.п. виникає порочне коло: чим гірше відносини, тим частіше конфлікти, а чим частіше конфлікти, тим гірше відносини.

7. Конкурентний характер взаємодії з іншими людьми та групами.

8. Обмежені здібності людини до децентрації, тобто до вміння поставити себе на місце іншої людини і зрозуміти її інтереси, цінності, до зміни власної позиції в результаті сопоставлення її з позиціями інших людей.

Особистісні причини конфліктів пов'язані з індивідуально-психологічними та соціокультурними особливостями його учасників. Вони

обумовлені алгоритмами подій, що відбуваються в душевному настрою людини в ході її взаємодії з оточуючими.

А саме:

1) оцінка поведінки іншого як неприпустимого. Очікувана поведінка, спілкування, діяльність з боку іншої людини, яка є партнером по взаємодії, представлені бажаними, допустимими, не бажаними і неприпустимими варіантами. Характер поведінки залежить від індивідуально-психологічних особливостей людини, її психічного стану, ставлення до конкретного партнера по взаємодії, особливостей актуальної ситуації взаємодії. Якщо реальна поведінка партнера укладається в рамки бажаного або допустимого, то взаємодія триває безконфліктно;

2) низький рівень соціально-психологічної компетентності. Людина може не знати про варіації способів, прийомів, методів, різноманітних процедур безконфліктного виходу з передконфліктних ситуацій без шкоди для власних інтересів. До речі, особистість може мати уявлення про ці прийоми і засоби, але не мати соціокультурних стратегій застосовувати це на практиці;

3) недостатня стійкість у різноманітній площині відносин стосовно негативного впливу стресових факторів соціального взаємодії. Найважливішим напрямком профілактики дозволу міжособистісних конфліктів є змістовна і психологічна підготовка людей до оптимальних дій у передконфліктних і конфліктних ситуаціях;

4) погано розвинена у людини здатність до емпатії – розумінню емоційного стану іншої людини, співпереживання і співчуття. Недостатність емпатійних особистісних якостей приводить до того, що людина поводить себе в ситуації соціального взаємодії не так, як очікують партнери по спілкуванню, або не розуміє почуттів партнерів по взаємодії;

5) завищений або занижений рівень домагань також сприяє виникненню міжособистісних і внутрішньо особистісних конфліктів. Завищена самооцінка зазвичай викликає негативну реакцію з боку оточуючих, занижена – має наслідком підвищену тривожність, невпевненість у своїх силах, тенденцію уникати відповідальності і так далі.

Головне у розумінні сутності конфлікту у сучасному суспільстві – це вміння їх запобігти чи своєчасно ліквідувати з максимально гарними підсумками для сторін конфлікту.

Список використаної літератури

1. Coser L.A. Conflict. Social Aspect // International Encyclopedia of Social Science. David Sills (ed.). New York, 1968. Vol. 3. P. 233.
2. Finc C.F. Some Conceptual Difficulties in the Theory of Social Conflict // Journal of Conflict Resolution. 1968. Vol. XII. N 4.

З М І С Т

Програма конференції	4-18
ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ	
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	
Кіссе Антон Іванович	19
ПОНЯТТЯ ТА ПРИЧИНИ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
Нестерова Марія Олександрівна	22
ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ ТА СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ	
Біличенко Ольга Леонідівна	24
ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЛОБАЛЬНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	
Стовпець Олександр Васильович, Дрозд Руслан Євгенович	27
РОЛЬ ПРОПАГАНДИ У ФОРМУВАННІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ	
Солдатенко Олександр Ігорович	30
УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПІДГОТОВЦІ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т.Г.ШЕВЧЕНКА»)	
Борінштейн Євген Русланович	35
РАФАЕЛЬ ЛЕМКІН ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ КОНЦЕПЦІЇ ЗЛОЧИНУ ГЕНОЦИДУ	
СЕКЦІЯ 1. МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ПІЗНАННЯ	
Бродецька Юлія Юріївна	40
ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФАНАЦІЇ ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ	
Васильєва Лариса Юріївна	43
ФІЛОСОФСЬКА ПАРАДИГМА ТЕОРІЇ КРЕАЦІОНІЗМУ	
СЕКЦІЯ 2. ГОЛОДОМОР-ГЕНОЦИД-ХОЛОКОСТ: ПРОБЛЕМА ПІЗНАННЯ МОРАЛЬНИХ СКЛАДОВИХ РОЗВИТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	
Yevgen Borinshtein, Nitza Davidovitch	46
GENOCIDE: THE PROBLEMATIC FIELD OF TERMINOLOGY AS WE UNDERSTAND IT	
Чекаліна Марія Михайлівна, Вraith Галина Яківна	48